

GAZİANTEP KOLEJ VAKFI ÖZEL OKULLARI

ÇOCUKLUK DÖNEMİ KORKULARI

“Doğuştan itibaren çevresel faktörlerden çok çabuk etkilenen bir çocuk daha kolay korku reaksiyonu geliştirebilir; önemli olan ailenin çevresindeki durumlara, olaylara nasıl tepki verdiği.”

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK BİRİMİ
KİTAPLARI DİZİSİ

İLKOKUL

ÖN SÖZ

Korku, algılanan tehlike nedeniyle kaçma isteği uyandıran bir duygudur. Normal gelişimin bir parçası olarak, insanı tehlikeden koruyan bir savunma mekanizmasıdır. Çocukluk korkuları, bebeklik döneminden ergenliğe kadar sıklık ve çeşit olarak farklılıklar gösterir. Doğal olarak insanlar, tehlikeli olarak değerlendirdikleri durumlardan mümkün olduğu kadar uzak kalmak, eğer bu durumun içindelerse de kaçmak, kendini korumak isterler. Dolayısıyla korku içerdığı tehlike düşüncesi neticesinde, beraberinde korunma, kaçma davranışı getiren bir duygudur.

Korku kısır bir döngüdür!

Yanlış olup olmadığını test etmediğimiz fikirlerin sebep olduğu korku hissi ve bunun beraberinde gelen kaçma davranışı sonunda rahatladığımızda, sanki fikirlerimiz doğruymuş gibi düşünürüz. Böylelikle korkularımız kuvvetlenerek devam eder ve kişinin çaresizlik yaşaması kaçınılmaz bir son olur.

Günlük hayatımızda yaşadığımız mutluluk, üzüntü gibi duygular kadar korku da yaşanması normal olan bir duygudur. Okulöncesi dönemdeki çocuklar kendilerini sözel olarak yeterli şekilde ifade edemediklerinden, genelde korktuklarını verdikleri davranışsal tepkilerden anlarız. Tepki olarak huzursuzlanmak, ağlamak, bağırarak gibi davranışlar sergileyebilirler. Birçok korku türü geçicidir ve gelişimle ilgilidir. Korku tepkisi çocukların kendilerini tehdit eden uyaranlara gösterdikleri normal bir tepkidir. Bu gelişimsel korkular günlük yaşamın normal bir şekilde sürdürülmesini etkilemezler. Hatta korku deneyiminin günlük streslerle başa çıkma konusunda etkili olduğu da bilinmektedir. Bu normal sayılan korkular, çocuğun günlük hayatını huzur içinde sürdürmesine engel olacak yoğunlukta olmadıkça, doğal karşılanmalıdır. Her yaşın gelişimsel özelliklerine özgü dönemsel korkuları olduğu gibi çocuklar çok özel bir obje ya da kişiye karşı da korku geliştirebilirler. Öncelikle çocuğun korkusunun dönemsel mi yoksa özellikli mi olduğunu anlamak gerekir. Korku ile baş etmenin yolu korkuyu bastırmak, yok saymak değil korkunun kaynağını anlayıp, çocuğa korkusu ile uygun şekilde başa çıkmayı öğretmektir.

GKV Özel İlkokulu

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Servisi

YAŞ DÖNEMİNE GÖRE KORKULAR

Çocukların korkuları yaşlarına göre farklılık gösterir. 1-2 yaş arası çocukların korkularının kaynağı yüksek sesler iken, büyüdükçe daha somut korkular ortaya çıkar. İşte yaşlara göre çocukların korkuları ve ailenin doğru yaklaşımları.

ÇOCUKLAR HANGİ YAŞLARDA EN ÇOK NELERDEN KORKAR?

2 yaş: Seslerle ilgili korkular gözlemlenir. Gök gürültüsü, tren, kamyon, evde ses çıkaran aletler, elektrik süpürgesi gibi sesler, büyük eşyalar korku kaynağı olabilir.

3 yaş: Görsel korkular, evdeki eşyaların yer değiştirmesi, uykuya dalarken anne-babanın yanından ayrılması, karanlık, polis, hayvanlar korku kaynağı olabilir.

4 yaş: Vahşi hayvanlar, karanlık, gürültülü sesler.

5 yaş: Daha çok görsel korkular, düşme, yaralanma korkusu.

6 yaş: En çok korku duyulan yaş denilebilir. Hayalet, cadı, yatağın altında birinin olabileceği, anne-babayı evde bulamama, böcekler, ateş gibi korkular.

7 yaş: Karanlık, tavan arası, bodrum, gölgeleri canavar, hayalet, hortlak gibi algılama, okuduğu ve izlediği her şeyden fazlasıyla etkilenme.

8-9 yaş: Korkuların daha gerçekçi olduğu bir dönem, başaramama, becerememe gibi kişisel korkular.

ÇOCUKLARDA KORKULAR NASIL ORTAYA ÇIKAR?

Korkunun ortaya çıkmasında birkaç faktör etkilidir. Bunlardan başta olanı korkunun öğrenilmesidir. Çocuklar, büyürken anne ve babalarını çok dikkatli bir şekilde gözlemlerler. Onların olaylar karşısında verdikleri tepkileri

taklit eder ve uygulamaya çalışırlar. Model almada aile tek kaynak değildir. Arkadaşlar, öğretmenler, televizyon, bilgisayar oyunları da alternatif etki kaynaklarıdır. Seyredilen bir filmin veya anlatılan bir hikâyenin etkisinde kalma da görülebilir. Doğuştan itibaren çevresel faktörlerden çok çabuk etkilenen bir çocuk daha kolay korku reaksiyonu geliştirebilir ama asıl önemli olan aile çevresinde olaylara nasıl tepki verildiğidir.

ÖZETLE;

- 1-Anne-babanın ya da onların yerine geçebilecek güvenilir bir kişinin yokluğu, belirsiz, sık ve uzun ayrılıklar.
- 2-Tekrar eden fiziksel cezalar ya da fiziksel ceza ile tehdit etmek.
- 3-Terk edilme tehdidi: Bu tür tehditler, çocuğun, anne-babasının temel sevgisinden ve onların kendisini koruyacaklarına dair yaptıkları sözsüz anlaşmadan şüphe duymasına neden olur. Örneğin “..... yapmazsan seni bırakır giderim, annen olmam”
- 4-Anne-babanın, çocuğun kendisinin tehlikeli olduğuna inandırması, onu suçlaması ve çocuğun anne-babasını incitip zarar verebileceğine inandırması. Örneğin “sen beni öldüreceksin”, “hasta edeceksin” Çocuğa bakım veren kişinin sık sık değişmesi ve çocuğun bu değişikliğin nedenini anlayamaması onda korku uyandırır.
- 5-Anne babanın çocuğun fiziksel sağlığına/dış dünyaya yönelik aşırı kaygısı,
- 6-Gerçek bir tehlike olmadığı halde sürekli olarak çocuğu uyarması ve “dikkat et” mesajını vererek önlem alması gereğini vurgulaması gibi sebepler çocukta korku oluşturabilir.

ÇOCUKLUK ÇAĞINDA SIK GÖRÜLEN KORKULAR VE DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

Yalnız Yatma Korkusu:

Nedeni ne olabilir?

Çocukların korkularından en önde geleni tek başına yatma korkusudur. Bunun nedeni küçük yaştan itibaren anne-babanın yanında yatma alışkanlığından kaynaklanabilir, bu yüzden çocuklara ayrılmak zor gelebilir, özellikle evde yeni bir bebek varsa, annenin ilgisini kazanmak için onunla yatmak isteyebilir. Yatma zamanı gün içinde olup bitenlerden söz etmek, yarım kalmış hikâyeleri tamamlamak, şüphe uyandıran soruları cevaplamak ve sıkıntıları paylaşmak için iyi bir zamandır. Kâbus mu görüyor? Gece odanın içinde şekil değiştiren bir nesne olduğunu mu söylüyor? Gece lambası bir gölge mi oluşturuyor?

Nasıl düşünebilirim ?

Belki de sadece yanında olmanıza ihtiyacı olduğunu söylemeye çalışıyordur. Bir ihtiyacın ifadesidir. Birkaç dakika yanında kalarak ona hayat boyu eşlik edecek bir güven sağlayabilirsiniz. Bu isteğini reddettiğinizde veya duymayıp küçümsediğinizde korkusunu bastırma yolunu seçecektir.

Ne yapabilirim ?

Ailelerin bu durumda çocuğa rahatlatıcı bazı sorular sorarak korkusunun günlük hayatıyla ilgili olup olmadığını öğrenmeleri yararlı olacaktır. Yatma zamanı için düzenli bir program belirlemek, çocuğun yatak ve uykuya hazırlanması için iyi olacaktır. Çocuğun yatmadan 1 saat önce sakin olması sağlanmalıdır. Yatak korkusu olan çocuk için uyuyana kadar onun yanında durulmalı, uyumadan önce yanından ayrılmak için acele edilmemesi gerekir.

Karanlık Korkusu:

Çocuğun yatma korkusu karanlık ile ilgili de olabilir. Karanlıkta her şey farklıdır ve çocukların kendilerini karanlıkta yalnız hissetmeleri normaldir. Bu durumda yatak odasında güzel bir gece lambası bulundurarak ya da yastığın yanında bir cep feneri yakarak yardımcı olunabilir. Çocuk ışık yandığında hayaletlerin kaybolacağını düşünür. Çocuğun karanlıktan korkusunun azalması için gece yürüyüşe çıkarak normalde gündüz görülmeyen ilginç şeyler gösterilebilir (yıldızlar, ay, gece yaşayan canlılar, vb.), önemli olan çocuğun korkusunu anlamaya çalışmaktır. “Bundan korkmaya gerek yok” gibi yorumlar konuşmayı daha çok engeller, çünkü çocuk kendini pek anlaşılır hissetmez. Çocuğun korkusu ciddiye alınınca ve çocuk; canavar, cin ve hayaletlerin hiçbir şey yapamadıklarını ve görünmediklerini anlayınca, korku kendiliğinden ortadan kalkar. Kalkıp ışığı açmak, beraber odaları gezmek, tuvalete gitmek, kâbusu anneye ya da babaya anlatmasını sağlamak ve kendisini korkutan şeyin resmini yapması çocuğa iyi gelecektir.

Ölüm Korkusu: 3-7 yaşlar arasında çocukların ölümlle ilgili soruları olabilir. Bu dönemlerde çocuğun en korktuğu konu, annesinin ölmesi veya onu terk etmesidir, ölüme geçici bir olay gibi bakar, ölenin geri gelebileceğini veya melek olup yaşayabileceğini düşünür. Bu nedenle kızdığı zaman karşısındakine “öl” diyebilir. Küçük çocuklara ölümü açıklarken hastalık veya yaşlılıkla bağlamak sakıncalıdır. Sevdikleri hastalandığı zaman veya yaşlı olan yakınları için endişe duymaya başlarlar. Ölümü uzun bir yolculuğa benzetmek de sakıncalı olur. Bir yakını uzun bir yolculuğa çıktığında ya da uzun süre uyuduğunda panik yaşar. "Ölmek nedir?" diye sorduğu zaman, ona herkesin bir gün öleceğini ve yaşamın sonu olduğunu yaşına uygun şekilde anlatmak gerekir.

Ayrılık Korkusu: Ayrılık yüzünden endişe yaşayan bir çocuk, annesinin duygularına çok duyarlıdır. Eğer annesi de çocuktan her ayrıldığında tereddüt ediyor, suçluluk duyuyor ya da çocuğun odasına endişeyle giriyorsa, çocuk da ondan ayrıldığı için gerçekten de korkulacak bir şey olduğunu düşünecektir. Bununla beraber, bir çocuk hiçbir zaman terk edilmekle korkutulmamalıdır. Bu, çocuğun içindeki terk edilme duygusunu uyandıracaktır. Bu nedenle anne-babalar her konuda olduğu gibi çocukların korkularına da duyarlı yaklaşarak, ileride güvenli bireyler olarak yaşamalarını sağlamalıdır.

ÇOCUĞUN HİSSETTİKLERİNE EŞLİK ETME AŞAMALARI:

1-Hissettiği duyguya saygı duymak

Çocuğunuzun size güvenmesi için bu şarttır. Onun duygularına her zaman saygı gösterin, size mantıksız gelse bile. Çocuk korkar, ne haklı ne haksızdır. Onun korkmak için bir(hatta birden fazla) nedeni vardır. Siz bu nedenlerin ne olduğunu bilmeseniz bile duygusuna eşlik edin.

2-Dinlemek

“Seni korkutan ne?”

“Seni en çok korkutan ne?”

-Köpekten korkuyorum. Bu çok geniş bir ifadedir. Köpeğin havlamasından mı korkuyor? ani hareketlerinden mi? köpeğin birden üstüne atlayıp patisiyle ona vuracağından mı yoksa onu yalayacağından mı korkuyor?

Dinlemek sadece çocuğa kulak vermek değil, onun kendi hislerinin ifade edebilmesine yardım etmektir. “Neden ?” diye sorarak düşüncelerini harekete geçirmemesine dikkat edin. Yoksa size akıllıca bir cevap vermeye çalışır ama bu onun kendi gerçekliği değildir. Onu dinleyerek keşfetmesine yardım edin. “Ne? ” “ Nasıl? ” gibi sorularla başlayan cümlelerle onun keşfine ve ifadesine eşlik edin.

3-Kabul etmek ve anlamak

“Korkmanı anlıyorum. Bu köpek gerçekten çok gürültü yapıyor. ”

Çocuğunuzun hissettiği duyguyu kabul edin. Bunu onayladığınızı ona hissettirin. Hissettiği şeyi hissetmeye hakkı olduğunu anlasın. Hemen onu korkusundan kurtarmaya ya da sorunu onun yerine çözmeye çalışmayın. Şefkat ve biraz anlayış gösterin. İhtiyacı olan şey bu!

4-“Ben de.. ” demek

O ne hissettiğini söyledikten sonra siz de bugüne dair ya da geçmişte hissettiğiniz duygularınızdan bahsedebilirsiniz. Küçüklükte olan korkularınızı paylaşın. Korkuyor gibi yapmayın. Çocuğa gerçeği anlatın. Çocuğunuzun korkmadığı bir korkuyu seçin ki o sırada kendisini sizden güçlü hissetsin. Bu durum kendi korkusuyla yüzleşmesine yardım eder.

5-İç ve dış kaynakları arayın

Hepimizin bir korkuyu yenme tecrübesi vardır.

“Hatırlıyor musun bir korkun vardı ama ondan artık korkmuyorsun.” Çocuk kendi kendine hatırlayamazsa ona yardım edin. Hatırlaması ve o duyguları yeniden yaşaması için fırsat verin.

6-Enerjisini boşaltmasına yardım edin

Korktuğunuz zaman diyaframımız kasılır. Onu gevşetmeye yarayan her şey korkularımızdan kurtulmamıza yardımcı olur. Derin nefes almak, şarkı söylemek, gülmek , bağırarak. O baskı hissinden kurtulana kadar çocuğunuzdan derin nefesler almasını isteyin. Şarkı söyleyin ve onunla beraber gülün. Onunla yüzleşirken güçlü olduğunu hissedecektir.

“İçindeki gücü ve güveni hissedebiliyor musun? Bence bunun kendi gücün olduğunu kabul edebilirsin.”

7-İhtiyaç duyduğu bilgileri vermek

Korkan kişi rahatlamaya ve bilgiye ihtiyaç duyar. Ama ona bu bilgiyi çok erken verirseniz duymaz bile. Bu nedenle açıklamalar boşa gider. Onun hislerini dinlememiz, kendi kaynaklarına ulaşmasında ona eşlik etmemiz gerekir. Ancak bundan sonra çocuk sizin açıklamalarınızı dikkatle dinleyecektir. Daha iyisi cevapları kendisinin bulmasıdır.

8-Korkusuna karşı farklı cevaplar hazırlatın

Duruma göre tatmin edici bir çözüm bulduğunda durmasını ya da başka alternatifler üretmesini isteyebilirsiniz. Fikirlerini “İyi ya da Kötü” olarak değerlendirmemeye dikkat edin. Bu değerlendirmeyi onun yapması gerekiyor. Çocuğun yeni cevaplar bulmasına ve onları değerlendirmesine yardım edin.

“Eğer böyle yaparsan ne olur?”

‘Daha mı az korkmaya başlarsın?’

Sizin baskı yapmamanız ve korkusunu sizin yanınızda yenmesini istemeniz doğru değildir. Yoksa çocuk sizin isteğinizle kendisini zorlanmış hisseder. **Ve zorlama, korkuya yol açar!** Sadece özgür irade çocuğa korkusunu yenecek gücü olduğu hissini verir ve onunla basa çıkmasını sağlar.

❖ KAYGI VE KORKU AYNI ŞEY DEĞİLDİR!

Kaygı ile korku birbiriyle yakından ilişkili duygulardır ve bu nedenle sıkça karıştırılmaktadır.

KORKU	KAYGI
* Kaynağı bilinir.	* Kaynağı belirsizdir.
* Kısa sürelidir.	* Belirtileri uzun sürelidir.
* Anlık tehlikelere karşı gösterilen tepkidir.	* Gelecekle ilgili endişeleri içerir.
* Aniden gelişebilir.	* Ortaya çıkışı genelde yavaştır.
	* Tanımlanması zordur.

❖ KAYGILI ÇOCUKLARDA GÖZLENEN BELİRTİLER NELERDİR?

Kaygı kendini çok değişik şekillerde gösterebilir. Belirtiler bilişsel, davranışsal ve fiziksel olmak üzere çeşitli alanlarda görülebilir.

*Uyku, beslenme, tuvalet alışkanlıklarının bozulması

*Okula gitmek istememe

*Kaygısını net ifade edemediği için çocuğun hırçın, sinirli olması

*Aşırı endişeli, huzursuz olma hali

*Durum ve etkinliklerden kaçınma

*Anne- babaya bağımlılık

*Yaşının gerisinde davranışlar

*Tırnak yeme

*Takıntılar

*Sosyalliğin azalması

*Dikkat sorunları

Bunlara ek olarak ellerin aşırı terlemesi, kalp atışlarının hızlanması, baş ağrısı, karın ağrısı, mide bulantısı, kusma vb. gibi fiziksel belirtiler de görülebilir.

❖ KAYGIYA NEDEN OLAN VE KAYGIYI ARTTIRAN ETMENLER

*Genetik

*Çocuğun mizacı (Endişelenmeye eğilim, hassasiyet, reddedilmeye, eleştiriye karşı aşırı duyarlılık)

*Anne-babanın kaygı düzeyinin yüksek olması

*Olumsuz aile ve çocukluk dönemi deneyimleri

*Doğal afetler/kazalar

*Çocuğun istismara uğraması

*Hastalık

*Yakınlarının kaybı

*Anne-baba ayrılığı

*Anne- baba tutumları

*Aşırı kontrol edici, kollayıcı yaklaşımlar

*Aşağılama, tehdit etme, tutarsız davranışlar

*Mükemmeliyetçi/beklentisi yüksek ebeveynler

*Hatalara tolerans gösterilmemesi

*Çocuğun altını ıslatmasına, cinsel oyunlarına verilen aşırı tepkiler

KAYGI NE ZAMAN BİR SORUNA İŞARET EDER?

HANGİ NOKTADA YARDIM ALINMALIDIR?

Doğal kaygı ile bir soruna işaret eden kaygıyı ayırt etmek her zaman kolay soru-uzman değildir. Kaygının bir hastalık düzeyinde olduğunu söyleyebilmek için dikkat edilmesi gereken noktalar vardır.

Çocuğun gelişim dönemine uygun olmayan kaygıları varsa,

Kaygıları şiddetliyse ve beklenenden uzun sürüyorsa,

Günlük yaşamını, hayat kalitesini, gelişimini olumsuz yönde etkiliyorsa bir problem olduğunu düşündürür ve uzman yardımı almayı gerektirir. Kaygı sorunları, çocuğun mizacı olarak kabul edilmesi veya gelişimsel korkularla karıştırılması sebebiyle gözden kaçabilir.

AİLELERE ÖNERİLER

Her yetişkin problemi için nasıl tek bir çözüm yok ise, her çocuk için de tek ve standart bir çözüm söz konusu olamaz. Bu nedenle *çocuğu iyi tanımak, gözlemlmek ve çocuğa göre yöntem belirlemek* önemlidir.

- Öncelikle yaşadığı korkunun/kaygının gerçek olduğunu ve çocuğunuzun elinde olmadan yaşadığı duygular olduğunu unutmayın. Ebeveynlere gerçek dışı veya anlamsız gelen bir şey küçük çocuklar için çok gerçek ve korkutucu görünebilir.
- Çocuğunuzun kaygılarını dinleyin ve anlamaya çalışın.
- Konuşmak istemediği durumlarda, birlikte resim yapabilir veya oyun oynayabilirsiniz. Resim veya oyun aracılığıyla kaygısı hakkında önemli bilgiler elde edebilirsiniz

***** Korkularını paylaştığında duygusunu kabul edin.**

“Çok korkmuş olmalısın.”

“Bu konu senin canını sıkılmış görünüyor.”

“ Hepimizin böyle korkuları olabilir.”

- Çocuğunuzu iyi gözlemleyin ve ondan yapamayacağı şeyler beklemeyin.
- Yapamadığı durumlarda çocuğunuzu destekleyin, sakın bir şekilde tekrar denemesi veya olumlu bir adım atması için teşvik edin. Çocuğunuz endişelenmeye eğilimli bir yapıya sahip ise, yeni durumlar öncesinde (boşanma, taşınma, kardeş doğumu, okula başlama vb.) çocuğunuzu zihinsel olarak hazırlayın.
- Korkutma, bir disiplin aracı değildir. Her ne olursa olsun çocuğunuzu korkutacak söylemlerde bulunmaktan kaçınınız.

“Beni dinlemezsen doktor sana iğne yapacak.”

“Uslu durmazsan bırakır giderim.”

“Beni üzersen hastalanırım, annesiz kalırsın”

“Uyumazsan öcü geliyor.”

Korktuğu durumdan veya nesneden kaçınması konusunda desteklemeyin ancak çocuğu zorlayarak, korkusuyla da yüzleştirmeyin. Korkularını kademeli olarak ele almalısınız. Önce küçük adımlarla başlayın. Örneğin denize girmekten korkuyorsa, deniz kenarında çocuğunuzla birlikte oyun oynamakla işe başlayabilirsiniz.

- ***Kaygılarını eleştirmeyin, küçümsemeyin.*** “Korkacak ne var ki?” “ Erkek çocuk korkar mı?” gibi ifadelerden uzak durun. Bu ifadeler korkusunu yatıştırmanın aksine anlaşılmadığını hissettirecektir.
- ***Kaygısını azaltmak için sevdiği herhangi bir aktiviteyi*** (yüzme, dans, jimnastik, bisiklet, ip atlamak vb.) yapması konusunda çocuğunuzu destekleyebilirsiniz.
- ***Kaygısını denetim altında tutmak için başa çıkma mekanizmalarını öğretebilirsiniz. Gevşeme egzersizleri (derin nefes alma, gevşetici hayal kurma, kas gevşetme egzersizleri vb.), olumlu telkin cümleleri (“Başarabilirim, “Yapabilirim” vb.) gibi teknikleri çocuğunuza öğretebilirsiniz.***
- ***“Eren korkuyor mu hiç?”, “Sen neden korkuyorsun?” diyerek kimseyle kıyaslamayın. Diğer çocukların hatta bazen yetişkinlerin de benzer***

korkuları olduğundan ve bu korkuların çok doğal olduğundan bahsedin.

- *Çocuğunuzun kaygı/korku duygusuna karşılık tutumlarınızı dengelemeniz önemlidir. Duygusuna ilgisiz kalmayın fakat gereğinden fazla ilgi göstermenin ve korkularını abartmanın da davranışını pekiştireceğini unutmayın.*
- *Çocuğunuz yoğun kaygı yaşadığı esnada akılcı, mantıklı konuşmalar yapmak etkili olmayabilir. “ Canavar diye bir şey yoktur” demek korkmasını engellemeyecektir. Bazı durumlarda uzun uzun anlatarak, güven vererek ikna edilemeyeceklerini de kabul etmelisiniz.*

Bu önerilerle çocuğunuzun kaygısını tamamen ortadan kaldıramayabilir ama minimize edebilirsiniz. Küçük korkular güven verme ve yaşıtların model alınması yoluyla ortadan kaldırılabilirken, daha ciddi durumlarda ise uzman desteği alınmalıdır.

Kaynakça:

- Temur, B. 2002. Çocuklarda korkular. Çocuk ve Aile Dergisi, Eylül.
- Çocukluk döneminde korkular. Günce Psikolojik Danışmanlık Eğitim ve Grup Çalışmaları Merkezi, Bilgi Yayını 8.
- Gürçađ, T. 2008. Çocuklarda Korkular. Bebeđim ve Biz Dergisi. Mayıs.
- Filliozat Isabelle .Çocuğun Duygusal Dünyası. Syf. 141-157
- <http://www.izmirodag.com/ergen-detay>

GKV

Anaokulu
İlkokul
Ortaokul
Fen Lisesi
Cemil Aevli Koleji (IB)
Anadolu Lisesi

Güvenevler Mah. Hoca Ahmet Yesevi Cad. No:2 27060 Şehitkamil / GAZİANTEP
Tel: 0.342 321 01 00 Faks: 0.342 321 35 67 - e-mail: gkv@gkv.k12.tr

/gaziantepkolejvakfi

/gaziantepkolejvakfi

/GkvKurumsal

/Gaziantep Kolej Vakfı Özel Okulları